
Adolf Graaf van Neuenar was in 1587 te Utrecht

In de vorige jaargang van dit tijdschrift publiceerde ik een brief uit 1587, waarin tot uiting kwam dat de prinsessen Françoise en Sabine van Egmond destijds naar het oordeel van haar medegerechtigden, wat àl te zeer de baas speelden in het toenmalige beheer over het kasteel Zuylen (bladz. 140 evv.).

Het is uit onze geschiedenis wel bekend, dat Adolf, Graaf van Neuenar van Meurs en van Limburg, Heer van Bedburg, Alpen enz., Erfhofmeester van het Aartsstift Keulen en Erfvoogd der Stad Keulen (1545 overleden door een ongeluk te Arnhem 18 oktober 1589), in 1569 getrouwd was met zijn 20 jaar oudere nicht Emilia Walburgis van Neuenar, de weduwe van de in 1568 door de Hertog van Alva onthoofde Philips van Montmorency, Graaf van Hoorne. Die in veel opzichten merkwaardige historische figuur heeft behalve dat hij aan de zijde van de Prins en de Staten Generaal belangrijke en hoge militaire posten heeft bekleed, tevens gefungeerd als stadhouder van Gelderland, Utrecht en Overijssel. 1)

Ofschoon algemeen bekend is dat Graaf Adolf te Utrecht verblijf gehouden heeft wordt dat in het bijzonder voor mei 1587 duidelijk door een originele brief in mijn bezit, gedagtekend van de 4e van die maand, oude stijl, welke hij vandaar gericht heeft aan prinses Sabina van Egmond Lamoraalsdochter die ook toen op de Haagse Vijverberg woonachtig was.

Niet alleen, dat daaruit blijkt, dat hij met de kasteelvrouwen van Zuylen uitstekende relaties onderhield, mede vloeit daaruit voort, dat de gezusters aan hem ter ere van zijn vereerde geliefde een geschenk hadden toegezonden dat vermoedelijk bestond uit een met zijn of hun geslachtswapens versierd stuk borduurwerk. 2) Mogelijk hadden de Prinsessen aan Graaf Adolf een verzoek gedaan ten gunste van de moeder van (misschien haar staatsdame?) Van Lijnden, want daarop bevat de brief een min of meer vaag antwoord. Wie men hier op het oog had is twijfelachtig; wellicht immers was er hulp gevraagd voor iemand, die de Spaanse partij gekozen had. 3)

De bewuste brief volgt hier letterlijk:

Madamoiselle.

Je vous remercie bien humblement m'auoir honnore des equillions d'armes, pour la fiançe qu'aj, que venant de vostre main, ne me pouronct causer qu'heur et prosperite, vous asurant que vous serij seruiteur en ce que vous voncerne & vous plaira me commander. Touchant la Mere de vostre damoiselle Lijnden, feraij en respect de vous tot que l'honneur me perpectra. La maladie de madamoiselle Sabine vostre seur me deplaict infinament neantmoins espere que Dieula preseruira pour ung mieulx, ce luij, sushaite d'aussij bon ceur que prie Dieu de vous auoir.

Madamiselle en sa siancte gard' et protection, me recommandant bien humblementen vostre bonne grace, d'Utrecht le 4me de maij stilo ant: l'an 1587.

Vostre bien humble je veus faire service Adolf Conte de Neuenar.

(in dorso:) A Mademoiselle d'Egmont

De brief is geschreven op papier, 36½ x 29 cm; watermerk: het wapenschild der stad Basel, waarvan een merk afhangt (een naar beneden gerichte pijlpunt met een dwarslijntje halverwege de schacht en uitlopende, halverwege uit de zijden van de pijlpunt een opstaand dwarslijntje).

Hier zij tenslotte over de Utrechtse stadhouder Graaf Adolf nog aangehaald, dat zeer onlangs van de hand van de Staatsarchivaris dr. Günter Aders een inventaris „Urkunden und Akten der Neuenahr Herrschaften und Besitzungen Alpen, Bedburg, Hackenbroich, Helpenstein, Linnep, Wevelinghoven und Wülfrath sowieder Erbvogtei Köln, 4) is verschenen, welk werk op een bijzonder fraaie wijze geïllustreerd is niet alleen door het duidelijke portret van Graaf Adolf, waarvan het origineel nu bewaard is in het Landschapsmuseum des Niederrheins op Burg Linn 5) maar ook dat van zijn vrouw Gravin Walburgis, dat zich tegenwoordig bevindt in het museum van het kasteel van Meurs 6). In dit werk vinden we ook de portretten van de vader van de laatstgenoemde, de

Graaf Willem van Neuenar-Moers, erfhofmeester van het Aartsstift Keulen, enz. alsmede dat van haar broeder Herman Graaf van Neuenar tot Bedburg en Rodemachern, Keizerlijk Raad (1520-1578) 7).

Onnodig waarschijnlijk om hier nog bij te voegen, dat door de bovenaangehaalde inventaris aangaande de figuur van Graaf Adolf en de zijnen onze kennis behalve over hemzelf ook over diens geslacht in belangrijke mate vermeerderd is.

Alkmaar

Mr. J. Belonje

Noten

1) „Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek” V, Leiden 1924, kolom 374; F. J. G. ten Raai en F. de Bas „Het

Staatsche Leger 1568-1795” I, Breda 1911, passim; dr. H. Brugmans „Correspondentie van Robert Dudley Graaf van Leycester en andere documenten betreffende zijn gouvernement-generaal in de Nederlanden 1581-1588, 3 dln., Utrecht 1931, passim en Johan Hubner „Geslacht-Rekenkundige Tafelen” II, Leiden 1729, Tafel 401. Zijn vrouw overleed 11 jaar na haar man op het kasteel Krakau bij Krefeld.

2) Dictionnaire de l'Académie Française”, I, Paris 1814, p. 36, kolom 2.

3) Mogelijk behorende tot de tak van de Mussenberg; zie „Genealogische en Heraldische Bladen”, X, 1915, blz. 322 evv.

4) Köln 1977.

5) Hetzelfde werk, afbeelding 4.

6) A.v. afb. 3.

7) Zie daar respectievelijk de afbeeldingen 1 en 2.

Agenda

zaterdag 19 april zal er een excursie gehouden worden rond en in **het Duitse Huis** aan de Springweg.

Ir. R. Apell, architect van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg zal de leiding hebben. De rondleiding begint om **14.00 uur**. Plaats van vertrek: de portiersloge van het Militair Hospitaal, Geertebolwerk 1.

zaterdag 10 mei vindt de jaarlijkse **Historische Dag** plaats, dit keer in Oudewater. Verdere informatie in het aprilnummer of telefonisch bij de Stichtse Culturele Raad (030-31 03 07).

maandag 19 mei: in de **Fundatie van Renswoude** vindt de **Voorjaarsledenvergadering** van onze vereniging plaats. **Aanvang: 17.30 uur**. Agenda, financiële stukken, enz. worden gepubliceerd in het aprilnummer.

t/m 18 mei. Universiteitsmuseum, Trans 8, Utrecht.

„Het verhaal bij het materiaal”. Voor een toelichting: zie pag. 10 van deze jaargang.

t/m 30 maart. Kunstzaal De Reiger, Burg. Reigerstraat 3, Utrecht. Rinke Doornekamp, Gouaches naar de oude Utrechtse stationswijk. Gerard van Rooy, Nieuwe etsen. Gert de Rijk, Witte ceramische objecten.

t/m 18 mei. Centraal Museum, Agnietenstraat 1, Utrecht.

Schilderij Centraal 4, Een stadsgezicht van Van Liender.

MAANDBLAD

oud·utrecht

53e jaargang - nummer 3 - maart 1980

Voorzitter:

A. H. R. Hogezaand, Zandpad 87, Breukelen, tel. (03462) 23 62.

Secretaris:

D. P. Snoep, p/a Centraal Museum, Agnietenstraat 1 Utrecht, tel. (030) 31 55 41.

Penningmeester:

J. F. J. Hoeting, Tempellaan 3, De Bilt, tel. (030) 76 06 45, girorekening 575520.

Administratie:

mevr. M. Uittenbogaard-van Terwisga, Titus Brandsmalaan 17, Vleuten, tel. (03407) 19 86.

Redactie:

G. J. Röhrner, p/a Alexander Numankade 199, 3572 KW Utrecht, tel. (030) 71 18 14.

C. H. Staal, Hasebroekstraat 48, 3532 GM Utrecht, tel. 93 46 57.

A. H. M. van Schaik, Turkooislaan 124, Utrecht, tel. (030) 88 75 32.

E. de Jong, Kromme Nieuwe Gracht 45, Utrecht.